

årsredo visning 2010

Hörselskadades Riksförbund
www.hrf.se • org nr: 80 20 04-4510

verksamhetsåret 2010

Innehåll

Verksamhetsberättelse	5
Förvaltningsberättelse	35
Resultat och balansräkning	41
Noter	51

Verksamhetsberättelse

Förord

Verksamhetsåret 2010 kommer att gå till HRF-historien som det år då vi på allvar etablerade ljudmiljöfrågan som en viktig miljöfråga, såväl bland hörselskadade som bland övriga allmänheten. Vår kampanj ”Befria samtalet” – för bättre ljudmiljö och ett samtalsvänligare Sverige – var en omfattande satsning som engagerade alla nivåer inom organisationen, från norr till söder. Vår rapport ”Kakofonien”, bröt ny mark och väckte stor uppmärksamhet i stora delar av samhället. Vi genomförde också en konferensturné med besök på 17 orter, där vi utbildade och väckte opinion bland olika nyckelgrupper.

Under året var vi aktiva i debatten om hörselvårdens utveckling och införandet av ”hörselchecker”. I grunden är vi positiva till reformer, men tar klar ställning mot förändringar som riskerar att leda till försämrad kvalitet och att individens ekonomi blir avgörande för tillgången till hörselvård.

Vi fortsatte vårt arbete för ökad tillgänglighet och en bättre skola för hörselskadade och döva. Vi lyckades också få till stånd en utredning som syftar till att förbättra tolktjänsten. Dessutom förbättrade vi vårt stöd till enskilda, bland annat genom att erbjuda hörseltest i telefon.

Vi var också aktiva i samarbetsorganisationen ”Lika Unika – federationen mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning”, som under 2010 fick erkännande genom att få statliga samverkansmedel och plats i regeringens handikappdelegation.

För att främja oberoende forskning och utveckling inom teknisk audiologi beslutade HRF att starta Forskningsinstitutet Hörselbron AB, som inledde sin verksamhet i februari 2011.

Avslutningsvis vill jag tacka alla som samarbetar med oss för att tillvarata hörselskadades intressen och alla de människor runt om i landet som genom ekonomiska bidrag gör det möjligt för HRF att bedriva vårt viktiga arbete. Tack också till HRFs personal för deras engagerade arbete.

Ett särskilt tack riktar jag till förbundsstyrelsen, som på ett positivt och inspirerande sätt stöttade förbundsstyrelsens arbete under året, samt till alla HRFs medlemmar och förtroendevalda från norr till söder, som på olika sätt utgör den självklara grunden i vår starka och angelägna folkrörelse.

Jan-Peter Strömgren
förbundsordförande
Hörselskadades Riksförbund (HRF)

A. Befria samtalet

A.1 Skapa insikt om hörselskadades kommunikationsvillkor och behov

Kampanjen "Befria samtalet"

Den 21 januari 2010 startade HRFs landsomfattande kampanj för bättre ljudmiljö – "Befria samtalet". Då släppte HRF "**Kakofonien, en rapport om störande ljud och samtalsvänliga ljudmiljöer**". Rapporten bygger till stora delar på opinionsundersökningar bland allmänheten och medlemmar i fem fackförbund: Lärarnas Riksförbund, Lärarförbundet, Unionen, Svenska Journalistförbundet samt Hotell- och Restaurangfacket (HRF/Novus Opinion), samt tar upp aktuell forskning och analyser av ljudmiljöproblematiken, bland annat ur hörselskadades perspektiv.

HRFs första **pressutspel** kring rapporten lyfte fram hur stort problemet med störande ljud är i arbetslivet, framför allt inom skolan. Detta väckte mycket stor uppmärksamhet i media; rapporten togs upp av alla de ledande nyhetsförmedlarna (Dagens Eko, Rapport, Dagens Nyheter, TT med flera) och av lokala medier från norr till söder. Dessa framgångar fortsatte sedan under hela året; kampanjen fick stort medieutrymme i de län som besöktes under 2010 (se nedan). Sammanlagt gick förbundet ut med 23 pressmeddelanden om ljudmiljöfrågan under 2010.

Den 21 januari hade HRF en **kampanjmonter** på Centralstationen i Stockholm, i samarbete med vår kampanjsponsor (se nedan). Här fanns bland annat ett ljuddämpat rum, som HRF skapat i samarbete med akustiker, där allmänheten uppmanades att "Ta en ljudpaus". Här gavs en tydlig upplevelse av vilken positiv skillnad rätt akustikåtgärder kan göra. I monter kunde besökare ta del av ljudmiljörapporten, kampanjtidningen "Befria samtalet" och andra informationsmaterial, samt träffa akustiker och ställa frågor om ljudmiljö.

Samma dag inledde HRF en **reklamkampanj**. Den bestod bland annat av tre reklamfilmer, som visades i TV4 i hela landet under tre veckor, där Morgan Alling, Plura och Alexandra Dahlström berättade var sin historia i stökiga restaurangmiljöer. Den som ville kunde gå in på webben och lyssna på deras och sju andra kändisars historier, med eller utan störande ljud. "Befria samtalet" lyftes också fram i annonser i dagspress, samt på stortavlor i Stockholms tunnelbana. Tunnelbanekampanjen hängde uppe i åtta veckor och fick mycket stort genomslag.

Den 21 januari lanserades även HRFs **kampanjwebb**: www.befriasamtalet.se. Den erbjöd nyheter, kampanjinformation, ljudmiljöfakta med mera, och var lite av ett nav i kampanjarbetet under hela året.

I februari påbörjade HRF en **ljudmiljöturné**, som under ett års tid (till och med februari 2011) skulle besöka samtliga 22 HRF-distrikt. Under året besökte ljudmiljöturnén 17 orter runt om i landet: Luleå, Umeå, Kalmar,

Växjö, Karlskrona, Västerås, Eskilstuna, Östersund, Sundsvall, Visby, Gävle, Borlänge, Jönköping, Norrköping, Malmö, Halmstad och Göteborg. Turnéstoppet genomfördes i nära samarbete med respektive distrikt.

En central del av ljudmiljöturnén var HRFs **konferenser om ljudmiljö**. Sammanlagt arrangerade vi 16 heldagskonferenser under 2010, som samlade totalt 770 deltagare – bland annat skyddsombud, arkitekter, fastighetsförvaltare, företagshälsovård, personalansvariga, miljöinspektörer, byggnadsinspektörer, skolledare och andra inbjudna nyckelpersoner med inflytande över ljudmiljöfrågorna. Vid konferenserna berättade HRF om våra ljudmiljöundersökningar och rapporten "Kakofonien". Akustiker förklarade hur buller uppstår och vad bra akustik innebär, samt beskrev olika praktiska lösningar som kan ge bättre ljudmiljö. Inkomna utvärderingar visar att 98 procent av deltagarna var nöjda eller mycket nöjda med konferenserna. Den goda responsen gav konferenserna gott renommé, vilket bidrog till att antalet konferensdeltagare ökade successivt under året.

Vid samtliga 17 turnéstopp arrangerade HRF **informationskvällar** om ljudmiljön i samhället, riktad till allmänheten. Vid sex av dessa arrangerades även debatter om ljudmiljö med lokala politiker, fackliga representanter, arkitekter med flera. Totalt kom omkring 500 personer till informationskvällarna.

I anslutning till konferenserna och informationskvällarna fanns **utställningar** om ljudmiljö. Här deltog sammanlagt ett 20-tal olika företag och verksamheter, bland annat akustikföretag, hörteknikföretag, studieförbund och inredningsföretag. HRFs utställning bestod av en "ljudmiljösimulator", webbaserat hörseltest, informationsmaterial med mera.

Med anledning av kampanjen inledde HRF flera **företagssamarbeten**. Vår kampanjsponsor var Akustikmiljö i Falkenberg AB. Vi hade också en del samarbete med akustiker vid ÅF Ingemansson. Som en effekt av kampanjen noterade vi ett ökande intresse inom näringslivet för samarbete med HRF.

Turnén **marknadsfördes** via olika kanaler. Vi hade bland annat en rad olika annonser om konferenserna i tidningar som Arbetsliv, Du & Jobbet, Allt om jobbet med mera. Veckan före varje turnéstopp visades HRFs reklamfilm "Befria samtalet" i TV4 i den region där turnéstoppet ägde rum. På de orter som besöktes hade vi annonser i lokal- och regionalpress om informationskvällarna. Affischer sattes upp och flygblad spreds på de flesta av turnéorterna.

I samband med kampanjen genomfördes lokala undersökningar. Dels 20 **ljudmiljöundersökningar på restauranger/caféer**, dels 15 **ljudmiljöundersökningar på arbetsplatser**. Restaurangundersökningarna, som omfattade totalt 442 ställen, genomfördes av distrikten med stöd av förbundet. Arbetsplatsundersökningarna genomfördes av förbundet, med stöd av distrikten (se C. Arbetsliv).

Inför kampanjen tog förbundet fram en **kampanjpin**, som såldes av föreningar och distrikt till förmån för HRFs ljudmiljöarbete. Under 2010

bedrev HRF också annan **insamling** till förmån för ljudmiljöarbetet, bland annat sms-tävlingen "Pratbubblan" i Auris (se J. Insamlingsutveckling).

Under året deltog vi med "Befria samtalet"-kampanjen på två **mässor**: arbetsmiljömässan Work 2010 i Jönköping samt Skolforum i Stockholm (se C. Arbetsliv).

Under året bedrev vi också ett brett **påverkansarbete** kring ljudmiljöfrågan. Bland annat diskuterade vi dålig ljudmiljö i arbetslivet med Prevent – en ideell samverkansförening inom arbetsmiljöområdet med Svenskt Näringsliv, LO och PTK som huvudmän. Vi fick signaler om att Prevent inom sin kommande satsning på ljudmiljö i arbetslivet även kommer att uppmärksamma samtalsstörande ljud. Prevent erbjöd oss också möjlighet att anordna ett ljudmiljöseminarium på arbetsmiljömässan i Jönköping (se C. Arbetsliv). Vi blev också inbjudna att presentera fakta från vår ljudmiljörapport "Kakofonien" till Prevents seniorer, det vill säga erfarna medarbetare och aktörer inom arbetsmiljöområdet.

För att driva kravet om god ljudmiljö hade vi inledande kontakter med Boverket, som har i uppdrag att se över definitionen av god ljudmiljö inom ramen för *Lagen om enkelt avhjälpta hinder* (HIN).

Vi har också i olika utbildningar och seminarier för aktörer inom projektering och byggnad, företagshälsovård med mera presenterat fakta från ljudmiljörapporten "Kakofonien". Bland annat hos arbetsgivarorganisationen Kommunala Företagens Samarbetsorganisation (KFS) och Micasa Fastigheter i Stockholm, ett fastighetsbolag som äger och förvaltar omsorgsfastigheter.

I november var HRFs förbundsordförande, Jan-Peter Strömngren, gästbloggare hos arbetsmiljötidningen Du & Jobbet, där han skrev om ljudmiljö, arbetsliv och kampanjen.

I december beslutade förbundsstyrelsen att förlänga ljudmiljökampanjen till och med december 2011.

Utbildningsstöd till distrikten

Distrikten hade möjlighet att söka utbildningsstöd för insatser med syfte att utveckla distriktens kunskaper kring ljudmiljöfrågor och påverkan i ljudmiljöfrågan. Fyra (4) distrikt ansökte och beviljades bidrag för utbildningsinsatser som legat i linje med kampanjtemat.

Hörselskadades Dag

Lördagen den 16 oktober genomfördes Hörselskadades Dag för tionde året i rad i hela landet. Det övergripande temat var "Befria samtalet" och den pågående ljudmiljökampanjen.

Ett 50-tal av HRFs cirka 200 föreningar hade aktiviteter denna dag, med föreläsningar och andra informationsaktiviteter. På www.hrf.se fanns ett kalendarium som listade dessa arrangemang, län för län.

I samband med Hörselskadades Dag lanserade förbundet vårt nya hörseltest i telefon på 0900-20 33 000 (se J. Insamlingsutveckling).

FN alternativ rapport – ”Agenda 50”

Under året medverkade HRF – inom ramen för Agenda 50-samarbetet – till framtagandet av en alternativ rapport till FN:s övervakningskommitté för konventionen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Den alternativa rapporten speglar funktionshinderrörelsens uppfattning om hur konventionen efterlevs i Sverige. Alternativrapporten färdigställs 2011 och blir ett komplement till den rapport som svenska staten lämnar in till kommittén. HRFs genomsyn visade att Sverige inte lever upp till sina åtaganden enligt konventionen när det gäller många områden som är viktiga för oss, såsom till exempel tillgänglighet, skola/utbildning och habilitering/rehabilitering.

Val 2010: Partierna uppmanades texta valfilmer

Inför valet 2010 krävde HRF att de sju riksdagspartierna skulle texta sina valfilmer på tv, bio och webben. I ett brev till partisekreterarna konstaterade HRF att partier som inte textar sina valfilmer begränsar hörselskadades möjligheter att vara fullt delaktiga i det offentliga, politiska samtalet, vilket är ett brott mot FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 29. Partiernas webbredaktörer fick dessutom praktisk information om ett enkelt sätt att texta på YouTube.

Efter detta började några av partierna texta sina reklamfilmer på webben, men överlag visade svaren från partierna att de har väldigt lite kunskap om vad tillgänglighet för hörselskadade innebär. Flera hänvisade till ”resursbrist”, trots att HRF visat att textning av korta filmer är både billigt och snabbt gjort. Ett parti lovade att försöka texta valfilmerna *efter* valet.

Textning och hörbarhet i tv och radio

HRFs mångåriga arbete med textning i tv gav under 2010 resultat.

Den nya radio- och tv-lagen – som HRF hade under bevakning – trädde i kraft sommaren 2010. Lagen ställer krav på ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Tillgängligheten i tv ska ökas med tjänster som textning, tolkning och uppläst text.

Ett nytt sändningstillstånd trädde i kraft under året. Målet för tillståndperioden är att alla program på svenska i SVT1, SVT2 och SVT:s övriga programtjänster ska textas. Textningen ska hålla en hög kvalitet. SVT ska fortsatt prioritera god hörbarhet, bl. a. genom att vid utformningen av sändningarna beakta att bakgrundsljud kan försämra möjligheten för personer med hörselnedsättning att ta del av utbudet. Sändningstillståndet gäller till och med december 2013.

HRF:s mångåriga lobbying resulterade i att TV3 började texta sina svenska serier i början på året och ökade successivt textningen. Även Kanal 5 och Kanal 9 textar sina svenska serier. TV 4, TV4 Plus, TV4 Fakta, TV 400, TV4 Film och TV4 Sport textar enligt sändningstillståndet (t o m 31/3 2014) alla icke direktsända *svenska* program liksom också flera svenska serier i TV4 Play.

HRF gjorde en anmälan till Granskningsnämnden av TV4-programmet "Så mycket bättre" – en programserie som visades under hösten – för bristande textning, då sångerna som framfördes inte var textade. Att inte texta väsentliga delar av programmet står i strid med TV4:s sändningstillstånd. Granskningsnämnden behandlade ärendet i februari 2011 och gav HRF rätt och programmet fälldes.

En ny myndighet inrättades *Myndigheten för radio och tv*. Myndigheten ska fatta beslut om vilka krav som ska ställas på alla programföretag utom public service-bolagen SVT och UR. Kraven ska tas fram med hänsyn till företagens finansiella förutsättningar. Ett konsultföretag anlätades för uppdraget och förbundet hade ett första möte med konsultföretaget, där vi framförde nödvändigheten av att alla program ska vara textade med god kvalitet (även direktsända program) och att det också ska vara en god hörbarhet. En fortsatt dialog mellan myndigheten och bland annat HRF kommer att äga rum under våren 2011.

För att kunna få bra direkttextning (simultantextning) drev HRF frågan om en svensk Språkdatas. Samtal om detta fördes med både SVT och kulturdepartementet. Ärendet bereds för närvarande på Regeringskansliet och svaret på hur det går väntas under våren 2011.

Svensk film

Förbundet påverkade tillsammans med representanter för hörsel- och dövorganisationerna, filmdistributörerna, SF Bio och Svenska Filminstitutet att textade svenska filmer når ut till fler hörselskadade i vårt avlånga land liksom att annonseringen av de textade svenska filmerna blev bättre och bredare. Begränsningen blev dock att "smalare" kvalitetsfilmer ännu inte visas textade på bio.

Förbundet informerade också på hemsidan om var och när de textade filmerna visas.

Tillgänglighet i kollektivtrafiken

Efter en lång tids påverkan hade HRF även framgång gällande tillgängligheten i kollektivtrafiken.

Numera är det alltmer vanligt förekommande med textdisplayer med trafikinformation i buss-, tåg- och flygtrafiken. SJ började bygga ett nytt snabbtåg X-55 med traditionella högtalarutrop och hörslinga och textdisplay med information om nästa station i varje vagn. Det ska även finnas informationskärmar i vestibulerna och i bistron. Att få fullödlig textad information vid oförutsedda händelser i trafiken är ännu inte löst.

Trafikverket lanserade under året JÄRDA (JÄRvägsDamen) – en syntetisk röst som ska ge bättre hörbarhet i utrop om ankomster, avgångar och förseningar på järnvägsstationer i hela Sverige. JÄRDA finns nu i Malmö och Hallsberg, och kommer snart till Stockholm. Sommaren 2011 ska JÄRDA finnas utbyggt längs de mer trafikerade järnvägslinjerna.

Samverkan inom Bygg Klokt

Bygg Klokt är ett samarbete mellan sex handikappförbund kring tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö. Bygg klokt har både varit en kunskapsförmedlare och en påverkans- och remissinstans. Under året var frågan om en eventuell ändrad inriktning för Bygg Klokt varit aktuell. Frågan diskuterades men något beslut om ändrad inriktning togs inte.

REMISSVAR, SKRIVELSE och YTTRANDE

- Integrations- och jämställdhetsdepartementet förslog i sitt betänkande Bortom fagert tal (Ds 2010:20) att bristande tillgänglighet ska klassas som diskriminering i lagen. I vårt remissvar gav HRF stöd till förslaget och framhåll att ett diskrimineringsförbud kan vara ett effektivt instrument för att åstadkomma bättre tillgänglighet i samhället. Utredaren föreslog att diskrimineringslagstiftningen ska träda i kraft den 1 juli 2012. Remissvaren är föremål för behandling i regeringskansliet.
- Remissvar till Boverket på Revidering av Boverkets byggregler, avsnitt 7 Bullerskydd där vi mot bakgrund av kampanjen Befria samtalet framförde att det bör förtydligas att byggnader ska uppföras så att uppkomst och spridning av störande ljud – *både utifrån och i rummet alstrade* – begränsas så att olägenheter för människors hälsa och *att kunna föra samtal* därmed kan undvikas. Vi uppmärksammade således behovet av en bättre samtalsmiljö (ljudmiljö) generellt i samhället,
- Remissvar till justitiedepartementet på lag om resenärers rättigheter i lokal och regional kollektivtrafik (SOU 2009:81) där vi framförde att personer med en hörselnedsättning behöver textdisplayer med trafikinformation, god ljudmiljö samt god hörbarhet i högtalarna (ombord på olika trafikslag och på terminaler/stationer).
- Remissvar till kulturdepartementet på Vägval för filmen (SOU 2009:73). HRF ställde sig bakom det övergripande och långsiktiga kravet ”för att öka tillgängligheten för döva och hörselskadade personer bör stöd till svensk filmproduktion villkoras med att det ska vara möjligt att se filmer som får stöd med svensk text på digitala biografier och i digitala videoformat”. HRF framförde också att följande förutsättningar måste kunna uppnås;
  - fler filmkopior av de stora svenska filmerna måste textas – åtminstone 5-10 kopior jämfört med tidigare endast en eller möjligen två kopior (har delvis tillgodosetts under 2010)
  - de textade svenska filmkopior ska visas på tittarvänliga tider i de större och medelstora svenska städerna under de första spelveckorna (har i stort tillgodosetts under 2010)
  - smalare svenska kvalitetsfilmer måste också textas (har ännu ej tillgodosetts)

A.2 Habilitering/rehabilitering och hjälpmedel

Kartläggning av hörselvården

Även under 2010 samlade vi in uppgifter från hörselvården om hörapparater/CI och avgifter. Uppgifterna angående hörapparater och CI avsåg kalenderåret 2009. Resultatet sammanställdes och analyserades. De aktuella uppgifterna användes som underlag i vårt löpande intressepolitiska arbete. Det fanns även en ambition att kartlägga hörselvårdens insatser för personer med Menières sjukdom men detta lyckades inte eftersom de flesta landsting inte kunde leverera sådana uppgifter.

Under året inledde HRF och Hjälpmedelsinstitutet (HI) ett samarbete i syfte att gemensamt samla in statistik om hörapparater med mera från hörselvården. Ett första försök startade i december och avser uppgifter från 2010. Resultatet från försöket redovisas under 2011.

Ojämlika avgifter

HRFs grundläggande utgångspunkt är att hörselvård är en del av hälso- och sjukvårdslagen och därmed ska alla avgifter omfattas av högkostnadsskyddet. Under 2010 införde fler landsting avgifter utanför högkostnadsskyddet. En kartläggning som vi gjort under året visar nämligen att det nu är 18 av 21 landsting som har avgifter som inte täcks av högkostnadsskyddet. Det är en utveckling som vi kämpat emot. En viktig framgång för HRF var det när Landstinget i Östergötland beslutade att avskaffa kostnadstaket på hörapparater från årsskiftet 2010/2011. Denna förändring var ett resultat av flera års påverkansarbete mot orättvisa och olagliga hörselvårdsavgifter.

Under november 2009 uppvaktade HRF sjukvårdsdelegationen på Sveriges Kommuner och Landsting, SKL angående de ojämlika avgifterna i hörselvården. Detta och kontakter med Socialdepartementet samma år bidrog till att SKL under 2010 beslöt att se över och harmonisera avgifter i vården. Beslutet innebär att de ska ta fram rekommendationer för landstingen när det gäller avgiftsregler, bland annat inom hörselområdet. Beslutet kommer efter flera års uppmaningar från HRF, som uttalat stark kritik mot landstingens "laglösa" uppsjö av hörselvårdsavgifter. Sjukvårdsdelegationen inom SKL och SKLs styrelse har ännu inte antagit några rekommendationer.

Vid HRFs bevakningsarbete som gjorts tillsammans med HRFs distrikt har vi även agerat mot andra förändringar som drabbar hörselskadade. Bland annat framförde HRF hård kritik mot landstingsstyrelsen i Gävleborg när de beslutade om att införa decibelgränser för hörapparater.

Vårdval och Fritt val av hjälpmedel

2010 var året då vårdval inom hörselvård blev en het fråga. HRF kunde konstatera att allt fler landsting diskuterat olika former av vårdval. Oftast handlade diskussionen om möjligheten att välja vårdgivare, men även om möjligheten att välja produkt (hörapparat eller andra hörhjälpmedel).

Val av egen hörapparat eller hörhjälpmedel har tidigare skett på försök inom ramen för projektet "Fritt val av hjälpmedel". Projektet som pågick från slutet av 2007 till och med 2009 inleddes som ett regeringsuppdrag med Hjälpmedelsinstitutet, HI som samordnare. Inom projektet, fick tre landsting möjligheten att prova på olika lösningar för "fritt val" inom ramen för befintlig lagstiftning. I Kronobergs län tog man in hörhjälpmedel i försöket och i Stockholms läns landsting ingick hörapparater och övriga hörhjälpmedel i försöket. Sörmland valde att inte ta med hörselområdet alls. HI presenterade en slutrapport av projektet våren 2010.

Utan att ha gjort någon utvärdering av försöksverksamheten valde Stockholms läns landsting att förlänga projektet. HRF förde därför en dialog med landstinget och vi pekade på brister i fritt val-modellen. I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden i Stockholms läns landsting framhöll vi att hörapparater inte bör ingå i "Fritt val av hjälpmedel". Vi konstaterade att landstingets "hörselcheck", i nuvarande form, endast ger valfrihet till de som har råd att betala tusentals kronor för sin hörapparat. Utöver detta framhöll HRF att hörapparater skiljer sig från många andra hjälpmedel eftersom de kräver en individuell, komplex utprovningsprocess. Vi konstaterade också att andra hörhjälpmedel däremot mycket väl kan lämpa sig för att ingå i "Fritt val".

Region Skåne, som infört vårdval under 2009, tog under året beslut om att införa fritt val, dvs val av hörapparat, från och med den 1 januari 2011. I samband med detta hade vi en fördjupad dialog med regionen och förde även fram våra farhågor i en skrivelse. Bland annat påtalade vi risken med audionomernas dubbla roller – utprovare och försäljare - som modellen med fritt val inom ramen för en offentligt finansierad auktorisation medför.

Förbundsstyrelsens hörselvårdsgrupp fick under året ett särskilt uppdrag att följa utvecklingen inom hörselvården. Uppdraget resulterade i ett komplement till HRF:s rapport "John Wayne bor inte här", där HRF bland annat klargör sin syn på "Fritt val".

HRF på "Ett bra liv"

Den 30 september deltog HRF i en paneldebatt om framtidens hörselvård på "Ett bra liv" på Stockholmsmässan i Älvsjö. På temat "Hörselvården i rörelse – Vårdval och Fritt val av hjälpmedel" framförde HRF sin syn på hörselrehabilitering som vi presenterat i årsrapporten 2009, John Wayne bor inte här.

Socialstyrelsens kartläggning av habilitering och rehabilitering

Socialstyrelsen fick under året uppdrag att göra en kartläggning av habilitering och rehabilitering för personer med syn- respektive hörselskador. HRF initierade arbetet genom en skrivelse till Socialstyrelsen tillsammans med SRF. Arbetet kommer att sättas igång under 2011.

Kommunikationscentral

HRF hade planer på att bygga upp en kommunikationscentral som erbjuder information och tjänster inom det hörseltekniska området, men efter analys av förutsättningarna beslutade förbundsstyrelsen att istället söka pengar för ett informationsprojekt, som en del av uppbyggnaden av en ny webb på www.hrf.se under 2011.

Syn- och hörselinstruktörer

Under året fördjupades samarbetet med SRF och FSDB angående syn- och hörselinstruktörer. Ett gemensamt ställningstagande togs fram och kontakter knöts med Syn- och hörselinstruktörsföreningen i Sverige. Organisationerna förberedde en ansökan om medel från Arvsfonden till ett projekt för att utveckla en ny utbildning för syn- och hörselinstruktörer vid en folkhögskola.

A.3 Tillgång till tolkning av hög kvalitet

Tolkutbildning på högskola

HRF hade under året kontakter med Utbildningsdepartementet angående tolkutbildning på högskola. De var positiva, men menar att det finns frågor som måste redas ut. Vi hade hoppats på att ett tillskott av medel till Stockholms universitet för tolkutbildning enligt vår tidigare framställan skulle komma i budgetpropositionen hösten 2010. Så blev det inte, arbetet fortsätter.

Tolkseminarium med distrikten

Den 3 juni genomfördes ett tolkseminarium där representanter från distrikten, förbundsstyrelsen och kansliet deltog. Aktuella frågeställningar diskuterades och distrikten fick i grupper diskutera hur de konkret kan fortsätta med tolkfrågan hemmavid. 16 distrikt deltog i seminariet.

Tolkråd

Tolkrådet – med uppdrag att beskriva behovet av skrivtolkning samt utforma underlag som ger stöd till det lokala bevakningsarbetet i tolkfrågan – avslutade sitt uppdrag under våren. En rapport om skrivtolkning och ett underlag för distrikten lämnades till förbundsstyrelsen som antog dokumenten med undantag för ställningstaganden om TSS. Förbundsstyrelsen ansåg att det behövs mer information om TSS och TSS-tolkning. Ett

nytt tolkråd tillsattes med uppdrag att beskriva behovet av TSS-tolkning och krav som ställs för att möta dessa behov. Nuvarande tolkråd hade två möten under hösten. Rapport kommer att lämnas våren 2011.

Översyn av tolksystemet

Tolksystemet i Sverige har länge varit rörigt och det har varit svårt för den enskilde att känna till vilka regler som gäller och vart man ska vända sig när man behöver tolk. Därför genomförde HRF i samarbete med Talför, FSDB och SDR ett seminarium med representanter från Arbetsmarknadsdepartementet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet, Kulturdepartementet, Socialdepartementet och Utbildningsdepartementet, Post- och Telestyrelsen samt Sveriges Kommuner och Landsting. Seminariet var ett led i arbetet att påtala behovet av att göra en helhetsöversyn av tolksystemet för hörselskadade, döva och dövblinda. I april träffade HRF tillsammans med SDR och FSDB Socialdepartementet för en diskussion kring direktiv för en kommande tolkutredning. Arbetet gav resultat. En statlig utredning "Tolktjänst för döva och hörselskadade" tillsattes i början på hösten och HRF deltog i ett första möte med utredningen i december.

B. Utbildning

B.1 Utbildning på våra villkor

Skolorganisationen för hörselskadade och döva elever

För att driva på HRFs skolorganisationsförslag genomförde vi tillsammans med sex (6) andra hörsel- och dövorganisationer i Sverige ett skolseminarium. Seminariet resulterade i ett historiskt dokument – ett gemensamt ställningstagande om en radikal skoreform för hörselskadade och döva elever i Sverige.

I syfte att driva på frågan om den radikala skolreformen uppvaktade vi utredaren för *Flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp* som regeringen tillsatte under våren. Vi förde även samtal med utbildningsdepartementet och vi planerade att utvidga dialogen om skolreformen med oppositionen.

Skolgrupp

Skolgruppen som hade uppdrag att utifrån en omvärldsanalys beskriva hur Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) organisation och uppdrag stämmer överens med HRFs skolorganisationsförslag lämnade sin rapport till förbundsstyrelsen. I rapporten fanns ett antal rekommendationer som

förbundsstyrelsen ställde sig bakom. Med denna rapport som grund tillsattes en ny skolgrupp som skulle utforma underlag till hur en framtida skola bör se ut för hörselskadade elever. Denna grupp hade två möten under året. Gruppen följde SPSM Södras arbete med sitt projekt Morgondagens skola samt utredningen Flexibel utbildning för elever inom specialskolans målgrupp.

Ny skollag

Inför riksdagsbeslutet om en ny skollag uppmärksammade HRF tillsammans med ett antal andra handikapporganisationer på att rätten till specialpedagogiskt stöd saknas i den nya skollagen genom en gemensam skrivelse. Skrivelsen ledde till att vi bjöds in för dialog av Utbildningsdepartementet. Departementet lovade att se över detta i samband med det kommande förordningsarbetet.

Rätten och möjligheten att lära sig teckenspråk

HRF har under 2010 i olika sammanhang påtalat hörselskadades rätt enligt språklagen att lära sig, utveckla och använda teckenspråk. Bland annat påtalade vi hörselskadades behov i samband med förslag om teckenspråk och distansutbildning. Vi påtalade också att hörselskadade barn behöver få teckenspråksundervisning i anslutning till föräldrarnas TUFF-utbildning (teckenspråksutbildning för föräldrar). HRF bistod också Språkrådet i deras kartläggning av tillgång till teckenspråkiga miljöer för barn i förskoleåldern.

REMISSVAR OCH SKRIVELSER

Angående motion 2009/10:Ub409

En riksdagsmotion föreslog en nationell samordning och regionala resurscenter för hörselskadade och döva elever. I en skrivelse till utbildningsutskottet uppmanade HRF utskottet att verka för att SPSM får uppdrag att bygga upp Regionala resurscenter för hörselskadade och döva elever.

2009/10:UbU21 Ny skollag

I remissvaret till förslaget om ny skollag lämnade HRF synpunkter på att formuleringen av specialskolans målgrupp bör ändras. Skollagskommittén tog inte hänsyn till detta (enligt vår tolkning på grund av tidsbrist). Därför uppmanade HRF i en skrivelse till utbildningsutskottet att föreslå till riksdagen en ändrad formulering enligt förslag i skrivelsen.

Har den nya skollagen en fallucka för elever med funktionsnedsättning

Tillsammans med 13 andra handikapporganisationer uppmärksammade vi problemet att rätten till specialpedagogiskt stöd saknas i nya skollagen. Enligt nuvarande skollag har elever med dessa behov rätt till stöd utan

begränsningar i mål eller betyg. Men i förslaget till ny skollag har eleven enbart rätt till särskilt stöd i den omfattning som behövs för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Riskerna är då att specialpedagogiskt stöd kan dras in så fort man når godkäntnivå. Regeln strider i så fall mot den nya skollagens portalparagraf, som anger att varje elev ska ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt och att skolan skall uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Bestämmelsen strider också mot skrivningarna om alla elevers rätt till lika tillgång till utbildning och skolans skyldighet att motverka diskriminering och att främja lika rättigheter oavsett funktionshinder. Skrivelsen resulterade i ett möte med utbildningsdepartementet (se ovan).

Kommunernas ersättning till specialskolan

Statskontoret lämnade förslag om att nivåerna för kommunernas ersättning till specialskolan bör omprövas. I HRFs remissvar lämnade vi inga synpunkter på hur stor ersättningsnivån ska vara. Vi uttryckte dock en tveksamhet till att höjda nivåer kan stimulera framväxt av kommunala hörselklassalternativ; Kommunala alternativ till specialskolan måste ha en långsiktighet och kontinuitet vilket kräver att flera kommuner samverkar bland annat för ett tillräckligt elevunderlag. Vidare påtalade vi att statskontoret i sina kostnadsberäkningar inte tagit hänsyn till vad det skulle kosta att anpassa likvärdig skolgång för en hörselskadad integrerad elev.

Distansundervisning för elever bosatta i Sverige (U2010/5616/G)

I en promemoria från utbildningsdepartementet redovisas förslag på när distansundervisning bör kunna erbjudas till elever bosatta i Sverige som ett alternativ till reguljär undervisning. HRF fokuserade i sitt svar på möjligheten för hörselskadade elever att få teckenspråksundervisning på distans. Vi ställde oss positiva till förslagen, men påtalade också att man glömt gruppen hörselskadade när kursplaner för teckenspråk utformats. Idag finns ämnena teckenspråk för hörande och teckenspråk för döva.

B.2 Bättre förutsättningar för delaktighet på gymnasiet, vid högskola/universitet och inom kommunal vuxenutbildning

RGH-RGD

HRF deltog på en dialogträff mellan intresseorganisationer samt företrädare för RGH-RGD och Örebro kommun. Under mötet diskuterades konsekvenser för RGH-RGD när nya skollagen börjar gälla, kommunens organisation av stödet till hörselskadade och döva elever samt antalet sökande elever.

Svenskundervisning för hörselskadade invandrare

HRF inledde ett samarbete med SIOS, Samarbetsorganet för etniska organisationer i Sverige och några handikapporganisationer (arbetsgrupp för SFI för personer med behov av särskilt stöd) för att samla gemensamma krafter i arbetet för en bättre svenskundervisning för invandrare som är i behov av särskilt stöd. Tillsammans har vi uppvaktat utredningen om tidsbegränsning i svenskundervisning för invandrare för att påtala de behov våra målgrupper har. Vi har även träffat företrädare från SFI-läroverksamheten angående funktionshinderkunskap i utbildningen.

Ljudmiljö vid högskolan

Som ett led i HRFs ljudmiljökampanj påbörjade HRF ett samarbete med sex högskolor och universitet (Dalarna, Väst, Gotland, Gävle, Borås och Uppsala). Syftet var att få veta mer om hur högskolestudenter upplever ljudmiljön på högskolan. En enkätundersökning skickades ut vid årsskiftet 2010/2011 och resultatet sammanställs 2011.

C. Ett fungerande arbetsliv

C.1 Motverka ohälsa

Arbetsplatsundersökningar

I samband med ljudmiljökampanjen *Befria samtalet*, genomfördes lokala arbetsplatsundersökningar i hälften av HRFs 22 distrikt. Totalt genomfördes 15 undersökningar i form av webbenkäter till anställda i större företag (HRF/Novus Opinion). Syftet med undersökningarna var att i samarbete med HRFs distrikt lyfta ljudmiljöfrågan lokalt på större arbetsplatser.

Undersökningarna presenterades på berörda arbetsplatser tillsammans med HRFs distrikt. Arbetsplatser som deltagit i undersökningarna har överlag visat stort intresse för ljudmiljöfrågan och resultatet från de genomförda undersökningarna. De lokala undersökningarna bekräftar till stora delar de riksundersökningar som HRF redovisade i ljudmiljörapporten "Kakofonien".

Ljudmiljö i fokus på arbetsmiljömässan

Den 18-20 maj anordnade HRF ett seminarium om ljudmiljö på arbetsmiljömässan Work 2010 i Jönköping, inom ramen för Prevents värdskap. På seminariet *Störande ljud är förstörande ljud – ett förbisett arbetsmiljöproblem* deltog 58 personer vilket var ett av de mest välbesökta seminarierna under mässan. Vid seminariet höll HRF ett föredrag om rapporten "Kakofonien", som särskilt lyfte fram HRFs undersökningar om

Ljudmiljöproblemen i arbetslivet. Därefter föreläste olika forskare, akustiker och arbetsmiljöterapeuter kring effekterna av dålig ljudmiljö och hur buller påverkar minne och inläring. Dessutom belyste seminariet olika lösningar på ljudmiljöproblematiken.

Vi hade även en "Befria samtalet"-monter på mässan, i samarbete med vår kampanjsponsor Akustikmiljö i Falkenberg, där besökare från hela landet fick möjlighet att prata ljudmiljö, prova vår ljudmiljösimulator, och få information om praktiska lösningar på olika akustikproblem.

Skolans ljudmiljö lyftes fram på Skolforum

Den 1-3 november hade ljudmiljökampanjen "Befria samtalet" en monter på Skolforum i Stockholm – en mässa för lärare och skolledare från hela landet. Här berättade HRF om våra ljudmiljöundersökningar, och varför två av tre lärare har problem med ljudmiljön i skolan. I vår monter fick besökarna insikt om betydelsen av akustiska lösningar i klassrummet, bland annat genom att lyssna på HRFs ljudmiljösimulator. På plats fanns även en akustiker som gav praktisk information om hur ljudmiljön i skolan kan bli bättre. Många av besökarna bekräftade HRFs beskrivning av problemen och gav sitt stöd till vår kampanj för en samtalsvänlig skola. Förutom frågor om ljudmiljö fanns det också stort intresse för hörselsituationen i skolan, både för hörselskadade elever och för lärarna själva. En hel del uppgav att de upplevde hörselproblem och passade på att göra HRFs hörseltest på webben.

SKRIVELSE

Ta bort åldersgränsen för stöd för människor med hörselskada i arbetslivet

HRF skrev tillsammans med Synskadades Riksförbund till RAR (Rådet för arbetslivsinriktad rehabilitering) inom Arbetsförmedlingen med synpunkter på myndighetens verksamheter för stöd till personer med funktionsnedsättning och nedsatt arbetsförmåga. I skrivelsen berörde vi både hjälpmedelshanteringen, möjligheten för den enskilde att få stöd av de specialister inom hörselområdet som finns inom Arbetsförmedlingen samt stöd för t.ex. hörselskadade efter 65 års ålder. Lagen om anställningsskydd ger människor rätt att arbeta till 67 år, men Arbetsförmedlingens regler gällde bara till 65 års ålder.

Angående utredning om habilitering och rehabilitering för personer med synskador och personer med hörselskador

HRF skrev tillsammans med SRF till Socialstyrelsen och uppmärksammade dem om behovet av att se över habilitering och rehabilitering för syn- respektive hörselskadade. Ett par förslag som vi nämnde i skrivelsen var möjligheten för Socialstyrelsen att skapa öppna jämförelser och initiera brukarundersökningar på habiliterings- och rehabiliteringsområdet.

D. En organisation i utveckling

Alla ska känna sig välkomna

Som ett led i HRFs satsning på att utveckla föräldraverksamheten erbjöd vi medverkan i hörselvårdens föräldrautbildningar/-träffar. Syftet var att skapa nätverk för föräldrar till döva och hörselskadade barn. Träffar genomfördes i samverkan med hörselhabiliteringen i anslutning till ljudmiljökampanjens öppna möten i Borlänge, Jönköping och Norrköping.

Utveckla kompetensen i äldrefrågor

För det fortsatta lokala påverkansarbetet med att bevaka äldrefrågan och förbättra stödet till äldre hörselskadade inom olika boendeformer har ett handlednings- och studiematerial *Vård och omsorg av äldre hörselskadade* tagits fram. Materialet användes för första gången vid en kurs i Emmaboda där representanter från distrikten i Kalmar, Blekinge och Kronoberg deltog. Därefter har materialet utvecklats och färdigställts. Distrikt som anordnade regionala utbildningar i äldrefrågan erbjöds ett bidrag om maximalt 5 000 kronor per distrikt för kurser. Totalt ansökte fem (5) distrikt om bidraget.

Kontakter med distrikt och föreningar

Förutom det fördjupade intressepolitiska stödet till distrikten erbjöd förbundet under året service och stöd till både distrikt och föreningar efter förfrågan. Detta genomfördes framför allt via telefon och e-post. Förbundet besökte också en del distrikt och föreningar och medverkade i olika aktiviteter.

Förberedelser inför HRFs 90-årsfirande samt intressegruppskonferens 2011

Organisationen HRF fyller 90 år 2011, vilket förbundet uppmärksammar genom ett jubileumsevenemang i Stockholm i maj. Under hösten 2010 påbörjades förberedelserna inför detta, samt den rikskonferens för HRFs samtliga intressegrupper som arrangeras samma helg som jubileumsfirandet.

E. Internationellt

E.1 Ge hörselskadade en starkare röst i världen

Internationellt samarbete i IFHOH och EFHOH

HRF är medlem i International Federation of Hard of Hearing People (IFHOH) och i den europeiska motsvarigheten, EFHOH (European Federation of Hard of Hearing People). Förbundsstyrelseledamot Ulf Olsson valdes till generalsekreterare i IFHOH vid organisationens stämma i Stockholm i juni 2010. Jan Lamby, tidigare distriktsordförande i Stockholms län, är sedan 2005 generalsekreterare i EFHOH.

I juni arrangerade HRF IFHOH:s stämma och konferens i Stockholm med ca 75 deltagare från hela världen. Flera från förbundsstyrelsen och förbundskansliet deltog.

IFHOH hade två styrelsemöten under året, ett i Stockholm och ett i Oslo.

EFHOH hade sitt årsmöte i Stockholm i samband med IFHOH:s stämma och konferens, där flera förbundsstyrelseledamöter samt personal från förbundskansliet deltog. De hade två styrelsemöten under året, ett i Stockholm och ett i Wien.

Under 2009 fokuserade IFHOH:s styrelse på att konsolidera federationen ytterligare och på att intensifiera arbetet med att synas på den internationella handikapparenan. Organisationen var representerad i flera olika FN-sammanhang, inte minst genom medlemskapet i IDA (International Disability Alliance), ett nätverk av internationella och regionala handikapporganisationer. Första halvan av 2010 var förbundsordförande, tillika IFHOH:s tidigare ordförande, Jan-Peter Strömngren ordförande för IDA. Detta gav IFHOH än större tyngd bakom sitt arbete och bidrog till att göra hörselskadefrågorna mer synliga i FN- och andra internationella sammanhang. Genom IDA arbetade IFHOH under året aktivt med att få FN:s medlemsstater att ratificera konventionen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Nordiskt samarbete

Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté (NHS) hade i mitten av augusti sitt årsmöte och temadagar i Torshavn på Färöarna. Temat var "Hörhjälpmedel – lag och ordning". Från HRF deltog ledamöter från förbundsstyrelsen och personal från förbundskansliet. NHS hade ledarmöte i mars i Stockholm och kanslichefsmöte i november i Köpenhamn.

Under året anställde NHS en politisk sekreterare på Svenska Hörselbundet i Helsingfors.

E.2 Genomföra utvecklingsamarbete i utvecklingsländer

HRF är medlem i Svenska Handikapporganisationers Internationella Biståndsförening (Shia). Under hösten avslutades HRFs sista samarbetsprojekt i Laos med ett seminarium i huvudstaden Vientiane.

Under våren påbörjades en projektering tillsammans med den nybildade bolivianska organisationen för föräldrar till hörselskadade barn APANH (*Asociación de padres y amigos con niños hipoacúsicos*).

Projekteringen löper 2010-2011 och syftar till att arbeta fram en gemensam projektansökan till Sida genom Shia. I juni genomfördes en första arbetsresa till Cochabamba och i november fick HRF besök av två representanter för APANH. Förutom att arbeta med ansökan och några studiebesök, besökte de Förbundsmötet.

F. Forskning och utveckling

Stöd till hörsselforskningen

För att säkerställa att HRFs stöd till forskningen fördelas på ett bra sätt har HRF instiftat Hörsselforskningsfonden. Detta innebär att de pengar som HRF samlar in till forskningen fördelas av en grupp forskare, tillsammans med företrädare för HRF.

År 2010 fick åtta forskare 1 150 000 kronor i bidrag till nya forskningsprojekt inom hörselområdet. De ansökningar som beviljades handlade bland annat om livssituationen för barn med hörhjälpmedel, vård i samband med tinnitus, östrogen och hörsel, läs och skrivinlärning hos barn med CI, samt längdförändring hos örats sinnehår.

Under 2010 hade HRF flera insamlingar till förmån för hörsselforskningen, bland annat via ett hörseltest i telefon (se J. Insamlingsutveckling).

HRF startade forskningsinstitut

Den 15 december beslutade HRFs förbundsstyrelse att HRF skulle starta ett forskningsinstitut inom teknisk audiologi, kallat Forskningsinstitutet Hörselbron AB. Verksamheten påbörjas i februari 2011.

H. Förbundsstyrelse och interndemokrati

Förbundsstyrelsen och förbundsmötet

Förbundsstyrelsen, som är HRFs högsta beslutande organ mellan kongresserna, består av förbundsordförande Jan-Peter Strömgren, kassör Kaljo Kimber, vice förbundsordförande Birgitta Tell, Åke Eriksson, Kerstin Linde, Ulf Olsson, Therese Fornstål, Marianne Morin, Kristina Olsson, Eva Sten och Sune Wadenheim.

Förbundsstyrelsen höll sex protokollförda sammanträden under året, varav tre tvådagarsmöten.

Förbundsstyrelsens närvaro 2010: Jan-Peter Strömgren, Kerstin Linde, Marianne Morin, Kristina Olsson, Ulf Olsson, Birgitta Tell, Sune Wadenheim.

Frånvaro: Åke Eriksson 1/10, 2/10, 3/10, 6/10. Therese Fornstål 3/10. Eva Sten 3/10. Kaljo Kimber 6/10

Förbundsmötet

Förbundsmötet, som är ett samrådande organ mellan förbundsstyrelsen och distrikten, hade under året två möten. Stadgebundna ärenden, däribland årsredovisning för 2009 samt verksamhetsplan och budget för 2011 har behandlats. I övrigt har aktuella angelägna frågor lyfts upp och diskuterats. Särskilt fokus har givetvis riktats mot arbetet med kampanjen Befria samtalet. Andra frågor som berörts är samverkan med övriga handikapprörelsen, medlemsregistret, HRFs samarbetsprojekt i Bolivia, menièregruppens arbete med mera. Förbundsmötet har också fått kontinuerlig information om arbetet inför kongressen 2012. Höstens möte hade särskilt fokus på arbetet med förslag till handlingsprogram 2013-2016.

Under vårens möte utgick särskild information om "FNs nya konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning". Vid höstens möte informerade Peter Nordqvist som är verksamhetsledare vid nuvarande HRF Hörselbron AB om "Hörsel teknik idag och i framtiden".

Valberedningen

I valberedningen ingår ordförande Birgitta Magnusson, Rose-Marie Westerholm, Veronika Thapper, Monika Steorn och Kenneth Palmgren. Ersättare är Lars-Erik Svensson och Lars-Åke Green.

Revision

KPMG AB är auktoriserad revisor för HRF. Anne Bohman och Arne Andersson är förbundets revisorer. Ersättare är Conny Fredriksson.

Representation

Förbundets representation i utomstående organ under 2010 täckte de flesta handikappolitiska områden: övergripande handikappolitik, ekonomi, hjälpmedel, tillgänglighet, tolkservice, utbildning, arbetslivet med mera. Efterfrågan på HRFs medverkan har ökat under de senaste åren.

Samverkan med andra organisationer

HRF var under året representerat i tretton andra organisationer. Kongressen 2008 beslutade att förbundet skulle utreda och fatta beslut om HRFs framtida samverkan med övriga handikappörelsen. Översynen av samverkan med övriga handikappörelsen har fortsatt under 2010, och HRF har valt att inte vara kvar som medlem i SVERI.

Förbundet var också aktivt i Svenska Audiologiska Sällskapet (SAS), som består av samtliga yrkesföreningar inom det audiologiska området. HRF var representerat i SAS styrelse genom Birgitta Tell.

HRF fortsatte samarbetet med de övriga hörsselförbunden – Barnplantorna, Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB), Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (DHB), Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDU), Dövblind Ungdom (DBU), Unga Hörselskadade (UH), Vuxendöva i Sverige (VIS). Den så kallade Ordförandegruppen behandlade bland annat aktuella utbildnings-, tolk-, och tillgänglighetsfrågor.

Lika Unika

Lika Unika – *Federationen mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning* bildades 2009. Under 2010 tog samarbetet mellan Hörselskadades Riksförbund (HRF), Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB), Neurologiskt handikappades Riksförbund (NHR), Riksförbundet för Rörelsehindrade barn och ungdomar (RBU), Synskadades Riksförbund (SRF), ytterligare ett steg framåt – i och med det första ordinarie årsmötet, som hölls i maj. Jan-Peter Strömgren valdes till Lika Unikas första valda ordförande och Birgitta Tell som ledamot i styrelsen. Lika Unika ska verka för medlemsförbundens intressen i gemensamma frågor inom området mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning och deras närstående.

Deltagande i kurser och konferenser

HRF deltog i ett flertal konferenser och kurser. De handlade bland annat om hälso- och sjukvård, cochlea-implantat, utbildningsfrågor, mänskliga rättigheter, forskning, teknik samt boende för äldre.

Stöd till Unga Hörselskadade (UH)

HRF lämnade, precis som tidigare år, ekonomiskt bidrag till Unga Hörselskadade (UH). UH var adjungerat till förbundsstyrelsen samt deltog vid olika arrangemang inom HRF. Utöver det sedvanliga stödet gick förbundet också in med stöd till UH inför deras medverkan i Almedalen. UH och HRF hade fortsatt regelbundna möten under året.

I. Information och opinionsbildning

HRF-nytt

HRF-nytt, nyhetsbladet för förtroendevalda, kom ut med fem nummer under 2010. HRF-nytt tog upp aktuell förbundsinformation, intressepolitiskt viktiga händelser, kampanjinformation med mera. Nyhetsbladet distribuerades i huvudsak per post, men erbjöds även via e-post och på HRFs intranät.

HRFs webbplats hrf.se

I början på året lanserades en ny nyhetssida på HRFs webbplats, hrf.se, med ett samlat och utökat flöde av nyheter inom en mängd olika områden. Nyheter om HRFs ljudmiljökampanj och mediebevakning av denna låg emellertid på kampanjwebben, befriasamtalet.se.

Några stora utvecklingssatsningar av den befintliga webben gjordes inte under 2010. I stället påbörjades arbetet med att skapa en helt ny webb på hrf.se.

Under året hade 16 distrikt och 78 föreningar lokala webbsidor på HRFs webbdomän, hrf.se.

HRFs intranät

HRFs intranät var även under 2010 en viktig informationskanal för förtroendevalda och anställda, inte minst i samband med ljudmiljökampanjen. På intranätet fanns även materiallistor, kursinformation, blanketter, protokoll, HRF-nytt med mera.

Sociala medier

Under 2010 hade HRF sex grupper på Facebook. Dessa grupper är: Hörselskadades Riksförbund, "Befria samtalet", tinnitus, menière, cochlea-implantat och "Alla ska ha råd att höra". Dessutom finns både en HRF-sida och en Hörsellinjen-sida på Facebook.

Informationsmaterial

Under 2010 var informationsmaterial om ljudmiljö särskilt efterfrågat – framför allt rapporten ”Kakofonien”, men också folderserien ”Ljudsmart”, kampanjtidningen ”Befria samtalet” och våra faktablad om ljudmiljö

Även HRFs övriga informationsmaterial hade strykande åtgång under 2010. Särskilt populära var broschyrerna ”Att leva med hörselnedsättning” och ”Att leva med tinnitus” samt ”Goda råd till dig som ska skaffa hörapparat”.

I oktober fick HRFs förtroendevalda en ny matrikel, med kontaktuppgifter till föreningar, distrikt, förbundsstyrelse, valberedning, revisorer, förbundskansli, Hörselforskningsfonden, HRFs bolag och UH.

Under hösten tog förbundet även fram HRF-rollups, som distrikt och föreningar kunde beställa.

Profilprodukter

HRFs sortiment av profilprodukter utökades med en rad kampanjprodukter, med ”Befria samtalet”-logga, bland annat ljuddämpande muggunderlägg, rockknappar och t-shirts. Produkterna marknadsfördes med annonser i Auris.

Hörsellinjen

Hörsellinjen är en del av HRFs arbete för att sprida kunskap bland hörselskadade, anhöriga och i övriga samhället om hörselskadades möjligheter och rättigheter. En av Hörsellinjens viktigaste uppgifter är att stärka hörselskadade individer, genom att visa vägen till samhällets resurser och olika praktiska lösningar.

Under 2010 kontaktades Hörsellinjen av cirka 3 500 personer, vilket är något färre än tidigare år. Minskningen berodde på reducerade öppettider till följd av personalbrist under vissa perioder. När Hörsellinjen var öppen var antalet samtal något större än under tidigare år.

De vanligaste frågorna handlade om hörapparater, hörselteknisk utrustning, hörselvården och tinnitus, precis som tidigare år.

Majoriteten av frågeställarna var hörselskadade. Ungefär 57 procent var kvinnor och 43 procent var män. Sex av tio var under 65 år. Nio av tio var inte medlemmar i HRF.

Hörsellinjen fick uppmärksamhet i samband med en del artiklar i dagspress och i vecko-/månadstidningar. HRF annonserade fortlöpande om Hörsellinjen på webben (Google) och i Auris, samt hade en kort försommarkampanj i tidningen Metro.

Hörsellinjen fortsatte att sköta handläggningen av HRFs erbjudande om juridisk rådgivning till medlemmar. Underlag om 27 olika ärenden sammanställdes för bedömning av HRFs juridiske konsult.

Slingan

Slingan finns på sidorna 285 och 286 i Sveriges Televisions text-tv. Under året publicerades där en del nyheter, samt information om textade filmer och andra kulturarrangemang. HRFs föreningar och distrikt hade även möjlighet att informera om olika arrangemang för såväl allmänhet som medlemmar.

J. Insamlingsutveckling

Insamling via telemarketing

HRF och vårt arbete för hörselskadade i Sverige och världen har starkt stöd hos allmänheten. Det märks bland annat på de 160 000 personer som återkommande skänker pengar till HRF. Våra gåvoförmedlare ger givarna information om HRFs arbete och hur deras gåvor kommer till användning.

Hörseltest i telefon på 0900-20 33 000

I samband med Hörselskadades Dag lanserade HRF ett hörseltest i telefon, som vi tagit fram i samarbete med forskare vid Hörselbron. Priset för att göra testet var 28 kronor, varav 10 kronor gick till HRFs insamling till förmån för hörselforskningen.

HRFs hörseltest i telefon är ett så kallat tal-i-brus-test, där det gäller att urskilja siffror i ett starkt bakgrundsbrus och sedan trycka in dessa siffror på telefonens knappar. Resultatet ger en tydlig indikation på om man tycks höra bra eller om man bör vända sig till husläkare/vårdcentral/öronläkare för en hörselundersökning.

Sedan tidigare har HRF ett kostnadsfritt hörseltest på webben, på www.horseltest.se.

Insamlingskampanjer /insamlingsutveckling

Inför sommaren skickades ett brev med inbetalningskort till alla Auris-mottagare med vädjan om stöd till HRFs arbete för en bra och rättvis hörselvård.

I september fick tio procent av Auris-mottagarna foldern ”Din gåva ger hörselskadade ett bättre liv” med sin tidning. Detta ledde bland annat till att nya personer anmälde sig som månadsgivare.

Under året bytte HRF leverantör av tjänster för insamling via sms, för att minska omkostnaderna och se till att en större andel av gåvor via sms går till ändamålet. De medel som samlades in via sms gick framför allt till HRFs ljudmiljöarbete. Den som önskade kunde skänka 20 kronor genom att sms:a

”ljudsmart”. De som deltog i Auris bildtävling ”Pratbubblan” bidrog med 20 kronor när de sms:ade sitt svar.

Även i samband med inbetalningen av medlemsavgiften kunde medlemmar ge ett bidrag till HRFs arbete för bättre ljudmiljö.

I december hade HRF en bred julkampanj till förmån för hörsselforskningen. Dels gick vi ut med ett erbjudande till företag (se nedan). Dels fick alla Auris-mottagare ett insamlingsbrev med inbetalningskort. På webben fick julkampanjen särskilt stort genomslag tack vare en uppskattad adventskalender (se nedan: Kommunikation med givare).

I samband med Hörselskadades Dag kunde föreningar och distrikt beställa insamlingsbössor och ”skramla” till förmån för HRFs arbete.

HRFs distrikt och föreningar uppmanades att sprida informationsmaterial om minnesgåvor samt om möjligheten att testamentera till HRF, bland annat till lokala jurister och begravningsbyråer.

Insamlingsarbeten

Under året upplevde vi ett ökande intresse för HRF bland olika företag. En del vill stödja HRF ekonomiskt, andra vill inleda andra typer av samarbeten. Under 2010 hade vi sex (6) ”stödföretag”, som bidrog med en fastställd summa till HRFs arbete. Som tack fick de använda en särskild webbanner och e-postsignatur.

Inför julen erbjöds ett urval av företag möjlighet att stödja hörsselforskningen med en julgåva. Sex företag gav HRF en sådan gåva och tackades med ett diplom.

HRF var även under 2010 förmånstagare på webbshop-portalen ”God Handling”, där kunder kan handla i vanliga webbutiker och vid varje köp skänka ett visst belopp till en utvald ideell organisation.

Kommunikation med givare

Alla som tackat ja till att stödja HRF med en gåva via telemarketingverksamheten fick en folder med information om vilka frågor vi jobbade med under 2010. Särskilt fokus lades bland annat på kampanjen ”Befria samtalet”.

En adventskalender på webben gav 24 exempel på vart de insamlade pengarna går. Varje dag berättade vi om någon bra sak som HRF åstadkommit under året. Denna information gav givarna en tydlig bild av att deras stöd gör stor nytta.

Nyhetsbrevet ”Givaren”, med information om HRFs arbete, framgångar och utmaningar, kom ut med fyra nummer under året. Alla som vill – inte bara givare – kan teckna sig för detta nyhetsbrev på webben.

Även webbsidan ”Stöd HRF” utvecklades, med mer information om olika sätt att stödja HRF.

Framtagande av insamlingspolicy

Under 2010 påbörjades arbetet med att formulera HRFs insamlingspolicy. Syftet är att tydliggöra hur HRF ser på vår insamlingsverksamhet och hur vårt insamlingsarbete fungerar, bland annat som ett led i vår strävan efter att ge våra givare bästa möjliga information.

K. Medlemsvård

Medlemsförmåner och medlemsinformation

Under året fick samtliga HRF-medlemmar en folder om sina medlemsförmåner samt om HRFs verksamhet under 2010, tillsammans med sitt medlemskort. Denna information lämnades även i varje nummer av Auris samt på webben.

Även under 2010 har HRF kunnat erbjuda medlemmar juridiskt stöd i socialförsäkringsfrågor. Under 2010 har 27 medlemmar fått stöd, framför allt när det gäller frågor som rör arbetsskadeersättning och sjukpenning/sjukersättning, men även angående ärenden om vårdnadsbidrag, arbetshjälpmedel och handikappersättning.

I slutet på året förlängdes och justerades en del av HRFs avtal om medlemsförmåner inför 2011. Bland annat ändrades våra försäkringserbudanden, som en följd av att HRF lämnade Handikappförbunden och gick in i Lika Unika.

Medlemsåtkomsten

Under 2010 har vi arbetat med att korrigera småfel som föreningar har rapporterat in till förbundet. Vi har också gjort medlemsåtkomsten mer användarvänlig när det gäller olika urval av data, utskrift av ekonomiska rapporter och utseende. Vi har påbörjat utvecklingsarbetet med att föreningar ska kunna anmäla nya medlemmar samt avregistrera medlemmar genom medlemsåtkomsten.

Under 2010 förbättrade vi våra interna ekonomiska rapporter kring fördelning av medlemsavgifter och medlemslistor som skickas till föreningarna.

Vi har också bedrivit löpande support och underhåll av medlemsregistersystemet.

L. Dataverksamheten

Löpande arbete med att förstärka HRFs dataservrar för att skapa ett stabilare och tryggare nätverk.

Arbetet med att hitta ett säljstödsystem påbörjades under 2010.

M. Tidningen Auris

Auris utkom med åtta nummer under året enligt utgivningsplan. Alla nummer hade ett eget tema. Dessa var: Ljudmiljö, Arbetsliv, Resor, Telefon, Val, Hörselvård, Hannovermässan och Teknik i vardagen.

Auris tog upp hörselskadades situation i Sverige, lyfte fram människoöden, skrev om forskningsrön, tekniska nyheter och rätten till hjälpmedel. Några händelser som uppmärksammades särskilt under 2010 var HRFs ljudmiljökampanj och riksdagsvalet.

Vi bytte också annonsförsäljare och resultatet blev mycket bra. Auris bytte också tryckeri.

N. Förbundskansli och personal

Anställda inom förbundet

Förbundet hade under året sammanlagt 76 årsarbetare. Personalen på förbundskansliet, inklusive kontoret i Söderhamn, uppgick till 37 årsarbetare. Antalet gåvoförmedlare samt kontorschefer i insamlingsverksamheten motsvarade 37 årsarbetare. HRF Hörteknik AB hade två (2) årsarbetare.

Projekt

Tvåspråkig undervisning

HRF fick projektmedel från Allmänna arvsfonden till att i samarbete med Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn (DHB), Manillaskolan, Alviksskolan och Stockholms Universitet genomföra ett projekt "Lärande text och samtal på två språk – svenska och svenskt teckenspråk" för att utveckla den tvåspråkiga undervisningen för hörselskadade och döva elever.

Under det första året har lärarna på skolorna genom aktionsforskning arbetat för att pröva sina kunskaper de fått om genrepedagogik i en tvåspråkig undervisning. Detta har inneburit viktiga lärdomar och lagt en grund för fortsatt samarbete mellan skolorna kring kvalitativ tvåspråkig undervisning för hörselskadade och döva elever. År två var det meningen att en dokumentation som ska kunna användas på bland annat lärarutbildningen skulle produceras. Men tyvärr ansåg projektets styrgrupp att det underlag som producerats under år 1 inte räckte till. Man beslutade därför att avsluta projektet i förtid.

HRF Hörteknik AB

Under året var marknadsförings- och försäljningsarbetet intensivt. Under hösten utgavs en ny utgåva av bolagets produktkatalog, som distribuerades med HRFs tidning Auris till förbundets cirka 34 000 medlemmar samt till syn- och hörselinstruktörer och hörcentraler.

Antalet kunder som använde bolagets webbshop låg kvar på samma nivåer som tidigare år, cirka 650 stycken, men värdet på beställningarna ökade. Under året anordnades informationsmöten tillsammans med HRFs föreningar och distrikt.

Av verksamhetsårets intäkter svarade hörhjälpmedel hem/lokal för 52 procent, batterier för 31 procent, tjänster för 14 procent och övrigt för 3 procent.

Bolaget utökade sin personalstyrka med en legitimerad audionom, som i första hand kommer att arbeta med bolagets nysatsning, hörapparat-utprovning.

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelse

HRFs verksamhet utgår ifrån organisationens ändamålsparagraf, som kan sammanfattas, att tillvarata hörselskadades intressen. HRF arbetar för full delaktighet och jämlikhet för alla hörselskadade, så att ingen behöver känna sig utanför på grund av sin hörselskada. HRF ska vara ett stöd för hörselskadade och få fler att förstå hur det är. Vi ska bevaka och påverka politiker och andra beslutsfattare. Vi ska skapa insikt om hörselskadades behov i alla delar av samhället. Vi ska stöda forskning och utveckling. Målen för verksamheten sattes av kongressen 2008 och redovisas i organisationens handlingsprogram. Handlingsprogrammet 2009-2012 är uppdelat i följande områden: befria samtalet, utbildning på våra villkor, ett fungerande arbetsliv, en organisation i utveckling, internationell samverkan samt forskning och utveckling.

För att finansiera den stora verksamhet HRF bedriver har utöver statsbidrag, fondanslag och andra intäkter, allmänhetens bidrag varit helt avgörande genom åren. Under 2010 utgjorde insamlingskostnaderna 23 procent av HRFs totala intäkter.

Verksamhetsberättelsen ger en bra beskrivning av vad de insamlade medlen går till, det vill säga till arbetet med att uppnå målet att tillvarata hörselskadades intressen, och på så vis uppfylla ändamålsparagrafen för organisationen.

Befria samtalet

2010 startade HRFs landsomfattande kampanj för bättre ljudmiljö – ”Befria samtalet”. Då släppte HRF **”Kakofonien”, en rapport om störande ljud och samtalsvänliga ljudmiljöer**. Under hela dagen den 21 januari hade HRF en **kampanjmonter** på Centralstationen i Stockholm, i samarbete med vår kampanjsponsor. Här fanns bland annat ett ljuddämpat rum, som HRF skapat i samarbete med akustiker, där allmänheten uppmanades att ”Ta en ljudpaus”.

I januari lanserades även HRFs **kampanjwebb**: www.befriasamtalet.se. Den erbjöd nyheter, kampanjinformation, ljudmiljöfakta med mera, och blev lite av ett nav i kampanjarbetet.

I februari 2010 påbörjade HRF en **ljudmiljöturné**, som under ett års tid (till och med februari 2011) skulle besöka samtliga 22 HRF-distrikt. Under året besökte ljudmiljöturnén 17 orter runt om i landet, turnéstoppen genomfördes i nära samarbete med respektive distrikt.

I samband med Hörselskadades Dag lanserade förbundet vårt nya hörseltest i telefon på 0900-20 33 000, som vi tagit fram i samarbete med forskare vid Hörselbron. Sedan tidigare har HRF ett kostnadsfritt hörseltest på webben, på www.horseltest.se.

Utbildning på våra villkor

Inom utbildningsområdet bedrev förbundet påverkansarbete för att få till en förändrad skolorganisation för hörselskadade och döva elever. Språklagen som trädde i kraft 2009 ger hörselskadade rätt att lära sig, utveckla och använda teckenspråk. Att det ska bli verklighet är en utmaning. HRF har under 2010 i olika sammanhang påtalat denna rätt och att det ska genomföras i praktiken.

Ett fungerande arbetsliv

I samband med ljudmiljökampanjen Befria samtalet, genomfördes lokala arbetsplatsundersökningar. Totalt genomfördes 15 undersökningar i form av webbenkäter till anställda i större företag (HRF/ Novus Opinion). Syftet med undersökningarna var att i samarbete med HRFs distrikt lyfta ljudmiljöfrågan lokalt på större arbetsplatser. Arbetsplatser som deltagit i undersökningarna har överlag visat stort intresse för ljudmiljöfrågan och resultatet från de genomförda undersökningarna.

En organisation i utveckling

Som ett led i HRFs satsning på att utveckla föräldraverksamheten erbjöd vi medverkan i hörselvårdens föräldrautbildningar/-träffar. Syftet var att skapa nätverk för föräldrar till döva och hörselskadade barn. Träffar genomfördes i samverkan med hörselhabiliteringen i anslutning till ljudmiljökampanjens öppna möten i Borlänge, Jönköping och Norrköping.

Internationell samverkan

Under våren påbörjades en projektering tillsammans med den nybildade bolivianska organisationen för föräldrar till hörselskadade barn APANH (Asociación de padres y amigos con niños hipoacúsicos). Projekteringen löper 2010-2011 och syftar till att arbeta fram en gemensam projektansökan till Sida genom Shia.

Forskning och utveckling

Den 15 december beslutade HRFs förbundsstyrelse att HRF skulle starta ett forskningsinstitut inom teknisk audiologi, kallat Forskningsinstitutet Hörselbron AB. HRF står som garant 2011-2013.

Samverkan

I organisationen Lika Unika – Federationen mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning valdes Jan-Peter Strömgren till Lika Unikans första ordförande och Birgitta Tell som ledamot i styrelsen. Lika Unika ska verka för medlemsförbundsintressen i gemensamma frågor inom området mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning och deras närstående.

HRF Hörteknik AB

Under året har marknadsförings- och försäljningsarbetet varit intensivt.

HRF Hörteknik anordnade informationsmöten tillsammans med HRF:s föreningar och distrikt. Av verksamhetsårets intäkter svarade hörhjälpmedel hem/lokal för 52 procent, batterier för 31 procent, tjänster för 14 procent och övrigt för 3 procent. Bolaget säljer batterier till flertalet av de HRF-föreningar som bedriver batteriförsäljning.

Nyckeltal

HRF har tagit fram ett nyckeltal som syftar till att visa hur organisationens balanserade kapital är i förhållande till rörelsens kostnader. Målet är att ha ett balanserat kapital/rörelsens kostnader på 30 % på sikt.

Balanserat kapital/rörelsens kostnader i procent

	2010	2009	2008	2007	2006
HRF	27,3	26	22,4	22,4	15,2
Koncernen	25,4	24,7	21,5	21,4	13

Ett vanligt nyckeltal är soliditet. Soliditeten anger organisationens stabilitet eller förmåga att motstå förluster och överleva på längre sikt. Soliditeten anger hur stor del av de totala tillgångarna (=balansomslutningen) som har finansieras med eget kapital.

Soliditeten visar eget kapital i procent av balansomslutningen

	2010	2009	2008	2007	2006
HRF	79,4	74,4	78,7	81,4	72,2
Koncernen	77,8	73,6	77,6	79,7	69,2

Antal medlemmar

Antal medlemmar per 31 december var 31 652. 2009 var vi 32 936 medlemmar.

Förväntad framtida utveckling

Arbetet med att det ska vara självklart att kunna leva ett aktivt liv som hörselskadad i en demokratisk stat fortsätter i allra högsta grad. Tack vare det fina ekonomiska stöd organisationen får från allmänheten och även staten och andra aktörer, möjliggörs ett fortsatt effektivt intressepolitiskt arbete.

Arbetet med ljudmiljökampanjen har medfört att HRF syns på nya arenor, arbetet fortsätter under 2011. Forskningsinstitutet Hörselbron AB, innebär en ny spännande metod för att bedriva intressepolitiskt arbete.

Förberedelser med programmen inför kommande kongressperiod har påbörjats och parallellt med detta pågår bevakningen av hörselvården, samt övriga områden som framgår av verksamhetsberättelsen.

Resultat och balansräkning

Hörselskadades Riksförbund (802004 - 4510)

Resultaträkning - HRF

(tkr)

	Not	2010	2009
	1		
<u>Förbundets intäkter</u>			
Medlemsavgifter		1 665	1 712
Statsbidrag		9 850	10 198
Allmänhetens bidrag		39 696	41 362
Fonder		2 001	2 331
Övriga intäkter	2	4 683	3 398
<i>Summa intäkter</i>		<i>57 895</i>	<i>59 001</i>
<u>Förbundets kostnader</u>			
Övriga externa kostnader	3, 4	-30 106	-27 849
Personalkostnader	5	-27 638	-29 584
Avskrivningar	6	-819	-749
<i>Summa rörelsens kostnader</i>		<i>-58 563</i>	<i>-58 182</i>
Förbundets resultat		-668	819
<u>Resultat från finansiella investeringar</u>			
Resultat från kortfristiga värdepappersinnehav, nedskrivningar	9	-306	-415
Resultat från korrigeringar av anskaffningsvärde		0	-182
Återförda nedskrivningar kortfristiga värdepappersinnehav		415	575
Övriga ränteintäkter		142	127
<i>Summa resultat från finansiella investeringar</i>		<i>251</i>	<i>105</i>
Årets resultat		-417	924
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		-417	924
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		3850	3300
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats		-2 500	-2 700
Kvarstående belopp för året		933	1 524

Balansräkning - HRF

(tkr)

	Not	2010-12-31	2009-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	6	1 392	1 676
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	7	1 301	1 301
Summa anläggningstillgångar		2 693	2 977
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Varulager gåvomaterial		492	445
Varulager profilprodukter		309	297
Summa varulager		801	742
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		394	112
Fordringar hos koncernföretag		205	207
Övriga fordringar		3 455	3 753
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	1 366	959
Summa kortfristiga fordringar		5 420	5 031
Kortfristiga placeringar	9	1 771	1 617
Kassa och bank		18 225	21 015
Summa omsättningstillgångar		26 217	28 405
Summa tillgångar		28 910	31 382

**EGET KAPITAL OCH
SKULDER**

	Not	2010-12-31	2009-12-31
Eget kapital	10		
Donationskapital		258	258
Ändamålsbestämda medel		6 657	8007
Balanserat kapital		16 453	14 178
Årets resultat		-417	924
Summa eget kapital		22 951	23 367
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 833	2 044
Övriga skulder		900	924
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	3 226	5 047
Summa kortfristiga skulder		5 959	8 015
Summa eget kapital och skulder		28 910	31 382
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser			
Ansvarsförbindelse till PRI Pensionsgaranti, 2% av pensionsskulden.		277	260

Hörselskadades Riksförbund (802004 - 4510)

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2010	2009
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	-417	924
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	710	771
	<u>293</u>	<u>1 695</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital.	293	1 695
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager	-58	-77
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	-280	815
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	-2 056	1 950
Kassaflöde från den löpande verksamheten	<u>-2 101</u>	<u>4 383</u>
Investeringsverksamheten		
Lämnade aktieägartillskott	-	-
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-535	-1 521
Förvärv av finansiella tillgångar	-154	-26
Kassaflöde från investeringsverksamheten	<u>-689</u>	<u>-1 547</u>
Finansieringsverksamheten		
Lämnat aktieägartillskott	0	-1 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	<u>0</u>	<u>-1 000</u>
Årets kassaflöde	-2 790	1 836
Likvida medel vid årets början	21 015	19 179
Likvida medel vid årets slut	18 225	21 015

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2010	2009
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m.		
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	819	749
Nedskrivningar av kortfristiga placeringar	-109	22
	<u>710</u>	<u>771</u>

Resultaträkning - koncernen

(tkr)

	Not	2010	2009
	1		
<u>Koncernens intäkter</u>			
Medlemsavgifter		1 665	1 712
Statsbidrag		9 850	10 198
Allmänhetens bidrag		39 696	41 362
Fonder		2 001	1 831
Övriga intäkter	2	7 989	6 835
<i>Summa intäkter</i>		<i>61 201</i>	<i>61 938</i>
<u>Koncernens kostnader</u>			
Handelsvaror		-2 109	-1 714
Övriga externa kostnader	4	-30 511	-28 251
Personalkostnader	5	-28 717	-30 467
Avskrivningar	6	-832	-762
Övriga rörelsekostnader			
<i>Summa rörelsens kostnader</i>		<i>-62 169</i>	<i>-61 194</i>
Verksamhetsresultat		-968	744
<u>Resultat från finansiella investeringar</u>			
Resultat från kortfristiga värdepappersinnehav, nedskrivningar		-306	-597
Återföring av tidigare nedskrivningar, värdepapper		415	575
Övriga ränteintäkter		145	127
<i>Summa resultat från finansiella investeringar</i>		<i>254</i>	<i>105</i>
Årets resultat		-714	849
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		-714	849
Avsättning till reservfond		-	-
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		3 850	3 300
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats		-2 500	-2 700
Kvarstående belopp för året		636	1 449

Balansräkning - koncernen

(tkr)

	Not	2010-12-31	2009-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Goodwill	6	-	-
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	6	1 418	1 715
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	7	1	1
Summa immateriella/materielle anläggnings- tillgångar		1 419	1 716
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Handelsvaror		571	568
Varulager gåvomaterial		492	445
Summa varulager		1 063	1 013
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		512	255
Övriga fordringar		3 590	3 860
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	8	1 373	967
Summa kortfristiga fordringar		5 475	5 082
Kortfristiga placeringar	9	1 771	1 617
Kassa och bank		19 475	22 404
Summa omsättningstillgångar		27 784	30 116
Summa tillgångar		29 203	31 832

EGET KAPITAL OCH SKULDER

	Not	2010-12-31	2009-12-31
Eget kapital	10		
Bundna reserver		258	258
Ändamålsbestämda medel		6 657	8 007
Balanserat kapital		15 809	15 172
Summa eget kapital		22 724	23 437
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 034	2 188
Övriga skulder		1 021	1 025
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	3 424	5 182
Summa kortfristiga skulder		6 479	8 395
Summa eget kapital och skulder		29 203	31 832
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser			
Ansvarsförbindelse till PRI Pensionsgaranti, 2% av pensionskulden.		277	260

Hörselskadades Riksförbund - Koncernen (802004 - 4510)

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2010	2009
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	-714	849
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	724	784
	<u>10</u>	<u>1 633</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital.	10	1 633
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager	-50	-119
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	-284	879
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	-1 916	1 867
Kassaflöde från den löpande verksamheten	<u>-2 240</u>	<u>4 260</u>
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-535	-1 521
Investeringar i finansiella tillgångar	-154	-26
Kassaflöde från investeringsverksamheten	<u>-689</u>	<u>-1 547</u>
Finansieringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	<u>-</u>	<u>-</u>
Årets kassaflöde	-2 929	2 713
Likvida medel vid årets början	22 404	19 691
Likvida medel vid årets slut	19 475	22 404

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys

Belopp i tkr	2010	2009
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m.		
Avskrivningar av materiella tillgångar	833	762
Nedskrivningar av kortfristiga placeringar	-109	22
	<u>724</u>	<u>784</u>

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper - HRF och koncernen

Belopp i tkr om inget annat anges.

Organisationens redovisning- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

I de fall det saknas ett allmänt råd från Bokföringsnämnden har i förekommande fall vägledning hämtats från Redovisningsrådets rekommendationer.

HRF tillämpar FRILs "Styrande riktlinjer för årsredovisning".

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Aktier och andelar

Kortfristiga innehav av aktier och andelar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde (marknadsvärde). Långfristiga innehav värderas till anskaffningsvärdet. Om det verkliga värdet minskat och denna värdenedgång kan antas vara varaktig görs nedskrivning.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell provning beräknas bli betalt.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar avskrivs systematiskt över den bedömda livslängden. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Datautrustning	3 år
Inventarier	5 år
Goodwill	5 år

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Erforderligt avdrag för inkurans har gjorts.

Koncernredovisning

Koncernredovisning har upprättats i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation (RR1:00). Koncernredovisningen omfattar de företag i vilka HRF direkt eller genom dotterföretag innehar mer än 50% av röstetalet, eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande enl ÅRL 1:4.

Not 2 Nettoomsättning - HRF

	2010	2009
Deltagaravgifter	555	35
Försäljning, sponsring, reklam, annonser	2 310	1 951
Övriga bidrag	1 818	1 912
Summa	4 683	3 898

Nettoomsättning - koncernen

	2010	2009
Deltagaravgifter	555	35
Försäljning, sponsring, reklam, annonser	5 616	4 888
Övriga bidrag	1 818	1 412
Summa	7 989	6 335

Not 3 Övriga externa kostnader - HRF

	2010	2009
Lokalkostnader	3 788	3 968
Kontorsmaterial/Trycksaker	850	964
Porto/Telekostnader	3 645	3 490
Tryckkostnader	1 973	2 041
Konsultkostnader	4 030	6 077
Konferenskostnader	1 798	1 042
Kontorsersättning	1 848	1 798
Lämnade bidrag etc	1 267	2 359
Resekostnader	1 788	1 546
Annonsering/reklam/PR	5 260	1 099
Övrigt	3 859	3 465
Summa övriga externa kostnader	30 106	27 849

Not 4 Arvode och kostnadsersättning till revisorer - HRF

	2010	2009
KPMG AB		
Revisionsarvode	257 044	267 744
Övriga uppdrag	23 663	79 149
Summa	280 707	346 893

Arvode och kostnadsersättning till revisorer - koncern		
KPMG AB	282 044	267 744
Övriga uppdrag	23 663	79 149
Revisionshuset i Stockholm AB		
Revisionsarvode	-	20 000
Summa	305 707	366 893

Not 5 Löner, andra ersättningar och social kostnader - HRF

	2010	2009
Löner och andra ersättningar:		
Styrelse och Generalsekreterare	1 939	2 014
Övriga anställda	17 901	17 745
Summa löner, andra ersättningar	19 840	19 759
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	7 037 (1 581)	9 045 (3 621)
Övriga personalkostnader	761	780
Summa personalkostnader	27 638	29 584

Av pensionskostnader avser 188 tkr (189 tkr) organisationens styrelse och generalsekreterare. 2009 gjordes en extra avsättning på 1,3 miljoner inklusive särskild löneskatt till pensionsstiftelsen för att uppnå den garantibuffert som krävs enligt villkoren för kreditförsäkring i PRI Pensionsgaranti. Generalsekreterarens uppsägningsvillkor följer kollektivavtalet.

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader - koncernen

	2010	2009
Löner och andra ersättningar:		
Styrelse, Generalsekreterare och VD	2 540	2 560
Övriga anställda	17 993	16 825
Summa löner, andra ersättningar	20 533	19 385
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	7 388 (1 699)	9 353 (3 753)
Övriga personalkostnader	776	1 729
Summa personalkostnader	28 697	30 467

Av pensionskostnaderna avser 317 tkr (321 tkr) organisationens styrelse och generalsekreterare/VD. Generalsekreterarens uppsägningsvillkor följer kollektivavtalet. Uppsägningstiden från HRF Hörteknik ABs sida är 12 månader för VD.

Medelantal anställda	2010			2009	
	Antal anställda	Varav män	Varav kvinnor	Antal anställda	Varav män
HRF	37	12	25	36	13
HRF, gåvoförmedlare	37	6	31	39	6
HRF Hörteknik AB	2	0	2	1	0
Summa	76	18	58	76	19

Beräkning baseras på Nyckeltalsinstitutets och Bokföringsnämndens metod.

Styrelseledamöter - HRF	2010			2009	
	Antal på balansdagen	Varav män	Varav kvinnor	Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	11	5	6	11	5
Generalsekreterare och andra ledande befattningshavare	5	3	2	5	3

Styrelseledamöter koncernen	2010			2009	
	Antal på balansdagen	Varav män	Varav kvinnor	Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	14	8	6	14	8
Generalsekreterare, VD och andra ledande befattningshavare	6	3	3	6	3

Sjukfrånvaro - HRF	2010	2009
Total sjukfrånvaro	6%	5%
Långtidssjukfrånvaro andel av total sjukfrånvaro	30%	70%
Sjukfrånvaro kvinnor	4%	20%
Sjukfrånvaro män	8%	3%
Anställda <29 år	1%	8%
Anställda 30-49 år	4%	5%
Anställda > 50 år	9%	10%

Sjukfrånvaro - koncernen	2010	2009
Total sjukfrånvaro	6%	5%
Långtidssjukfrånvaro andel av total sjukfrånvaro	30%	70%
Sjukfrånvaro kvinnor	4%	20%
Sjukfrånvaro män	8%	3%
Anställda < 29 år	1%	8%
Anställda 30-49 år	4%	5%
Anställda > 50 år	9%	10%

Not 6 Anläggningstillgångar - HRF
Inventarier - HRF

	2010	2009
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	10 076	8 555
Inköp	535	1 521
Utrangeringar	-55	-
Utgående ackumulerade anskaffningsv.	10 556	10 076
Ingående ackumulerade avskrivningar	-8 400	-7 651
Årets avskrivningar	-819	-749
Utrangeringar	55	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 164	-8 400
Summa inventarier	1 392	1 676

Anläggningstillgångar - koncernen
Inventarier - koncernen

	2010	2009
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	10 141	8 620
Inköp	535	1 521
Utrangeringar	-55	-
Utgående ackumulerad anskaffningsv.	10 621	10 141
Ingående ackumulerade avskrivningar	-8 426	-7 664
Årets avskrivningar	-832	-762
Utrangering	55	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 203	-8 426
Summa inventarier - koncern	1 418	1 715

Goodwill - koncernen

	2010	2009
Ingående anskaffningsvärde	50	50
Utgående anskaffningsvärde	50	50
Ackumulerade avskrivningar	-50	-50
Årets avskrivning	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-50	-50
Summa goodwill	0	0

Not 7**Långfristiga värdepappersinnehav - HRF**

	2010	2009
Ingående nominellt värde	1 301	301
Aktieägartillskott	-	1000
Nedskrivning	-	-
Summa	1 301	1 301

Företag:**Bokfört värde**

Stiftelsen Rikstolktjänst	1	1
Hörteknik Stockholm	1 300	1 300
Carlborgsons Gård/Västanviks folkhögskola	-	-
Summa	1 301	1 301

Långfristiga värdepappersinnehav - koncernen

	2010	2009
Ingående nominellt värde	1	1
Summa	1	1

Företag:**Bokfört värde**

Stiftelsen Rikstolktjänst	1	1
Carlborgsons Gård/Västanviks folkhögskola	-	-
Summa	1	1

Not 8**Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter - HRF**

	2010	2009
Förutbetalda hyror	722	703
Övriga poster	644	256
Summa	1366	959

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter - koncernen

	2010	2009
Förutbetalda hyror	727	707
Övriga poster	646	260
Summa	1373	967

Not 9

Kortfristiga placeringar - HRF, koncernen

	Bokfört värde	Markn.värde
	2010-12-31	2010-12-31
Likviditetsfond Banco, Swedbank	788	788
Aktier i börsnoterade bolag	819	605
Aktier/andelar övriga bolag	470	649
Nedskrivning av kortfristiga placeringar	-306	
Summa	1 771	2042

HRF's aktier och fonder (i kronor)

Svenska aktier		Aktieportfölj enligt testamente	
Antal		Bokfört värde	Markn.värde
		2010-12-31	2010-12-31
Depå hos SEB			
Verkstadsindustri			
ABB Ltd	281	35 406	42 600
Atlas Copco	660	78 870	112 002
Cardo AB	77	20 944	32 225
Ericsson	1 848	236 082	144 421
Höganäs AB	75	13 350	19 725
Scania AB	4	568	606
Volvo AB	1 100	125 840	130 350
Summa verkstadsindustri		511 060	481 929
Skogsindustri			
SCA, Svenska Cellulosa AB	417	52 751	43 994
Summa skogsindustri		52 751	43 994
Kemi & läkemedel			
AstraZeneca	75	30 188	23 198
Summa kemi & läkemedel		30 188	23 198
Bank o försäkringar			
SEB	1 000	225 000	56 100
Summa bank o försäkringar		225 000	56 100
Summa svenska aktier		818 999	605 221
Utländska aktiefonder			
SEB Läkemedelsfond	3 242	27 448	18 886
SEB Teknologifond	1 936	51 587	30 852
SEB Nordenfond	14 413	70 142	227 541
SEB Världenfonden	1 278	11 702	11 702
Summa utländska aktiefonder		160 879	288 981
Svenska räntebärande, korta			
SEB Likviditetsfond	20 324	207 741	237 752
SEB Penningmarknadsfond, Lux	112	2 464	2 464
Summa räntebärande, korta		210 205	240 216

Svenska räntebärande, långa			
SEB Pbligationsfond, flexibel	832	8 269	8 269
Summa Svenska räntefonder, långa		8 269	8 269
Summa värdepapper SEB			
		1 198 352	1 142 687
Depå Swedbank,			
Likviditetsfond Banco		787 948	787 948
Swedbank Robur Fonder			
Allemansfond V	26	2 442	6 859
Kapitalinvest	11	632	725
Swedbank Robur International SICAV			
Absoluta vk Ränta	172	36 994	41 902
Summa värdepapper Swedbank			
		828 016	837 433
Svenska Handelsbanken			
Flermarknadsfond	64	9 898	11 547
Sverige/Världen	46	5 802	8 586
Summa värdepapper Sv.Handelsbanken			
		15 700	20 133
Nordea			
Nordea Sekura	157	34 662	42 377
Summa värdepapper Nordea			
		34 662	42 377
Nedskrivning 2010		-305 605	
Summa Svenska Aktier			
		1 771 124	2 042 631

Not 10

Eget kapital - HRF	Donations kapital	Ändamålsbest medel	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans	258	8 007	15 103	23 368
Utnyttjade	0	-3 850	3 850	0
Ändamålsbestämda medel	0	2 500	-2 500	0
Årets resultat	0	0	-417	-417
Utgående balans	258	6 657	16 036	22 951
Eget kapital - koncernen				
Ingående balans	258	8 007	15 173	23 438
Utnyttjade	0	-3 850	3 850	0
Ändamålsbestämda medel	0	2 500	-2 500	0
Årets resultat	0	0	-714	-714
Utgående balans	258	6 657	15 809	22 724

Not 11
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter - HRF

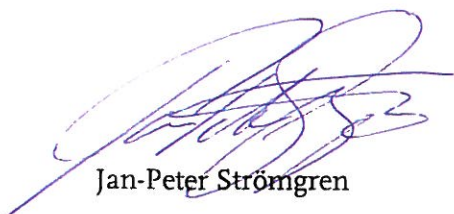
	2010	2009
Upplupna löner	553	653
Semesterlöner	825	820
Upplupna sociala avgifter	741	886
Upplupen komptid	313	-
Övriga interimsskulder	253	1643
<i>Reserverade medel</i>		
NHS	310	331
Carl Schmids fond utdeln. 2010	42	-
Arvsfondsprojekt		
Tecken som stöd	189	189
Övningsmaterial i TSS	0	116
Samverkanprojekt om tvåspråkighet	0	363
Auris	0	45
Summa	3 226	5 046

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter - koncernen

	2010	2009
Upplupna löner	553	653
Semesterlöner	950	908
Upplupna sociala avgifter	780	914
Upplupen komptid	313	-
Övriga interimsskulder	287	1663
<i>Reserverade medel</i>		
NHS	310	331
Carl Schmids fond utdeln.2009	42	-
Tecken som stöd, arvsfondsprojekt	189	189
Övningsmaterial i TSS	-	116
Samverkanprojekt i tvåspråkighet	-	363
Övriga poster	-	45
Summa	3 424	5 182

Stockholm 2011-04-14

Jan-Peter Strömberg

Kaljo Kimber

Birgitta Tell

Kerstin Linde

Ulf Olsson

Åke Eriksson

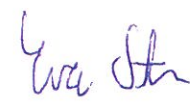
Sune Wadenheim

Kristina Olsson

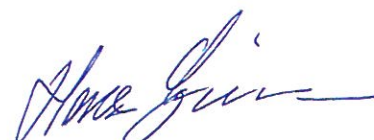
Marianne Morin

Eva Sten

Therese Fornstål

Hans Ericson
generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har lämnats 2011-06-06

Mikael Käll
auktoriserad revisor

Anne Bohman

Arne Andersson

Revisionsberättelse

Till kongressen i Hörselskadades Riksförbund

Org nr 802004-4510

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Hörselskadades Riksförbund för år 2010. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen gjort när den upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med årsredovisningslagen eller förbundets stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Styrelsens ledamöter har enligt vår bedömning inte handlat i strid med förbundets stadgar. Vi tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 6 maj 2011

Mikael Käll
Auktoriserad revisor

Anne Bohman

Arne Andersson